

Ngày 27.2.2009, bà Katia Bennett, Tham Tá Chính Trú tòa Tù ng Lãnh S Hoa K tại Sài Gòn đã đến vãn an và trao đổi v tình hình Vi t Nam và Ph t Giáo v i Hòa Th ng Thích Qu ng Đ , Tăng Th ng GHPGVNTN, tại Thanh Minh Thi n Vi n ở Saigon. Sau đó, bà Lan, đi đi n đài Á Châu T Do (RFA) đã ph ng v n Hoà Th ng v cu c g p g này. Cu c ph ng v n đã đ c đài RFA phát đi trong cùng ngày.

Hòa Th ng Qu ng Đ cho bi t ngài đã nói v i bà Katia Bennett hai đi u quan tr ng: Đi u th nh t là không hài lòng v i i tuyên b v a qua c a Ngo i Tr ng Hoa K Hillary Clinton tại B c Kinh. i tuyên b này đã xem nh v n đ nhân quy n trong quan h ngo i giao Trung - M . Đi u th hai là quá trình th t b i c a nhà c m quy n Hà N i trong 6 b c t n công nh m tiêu đi t GHPGVNTN qua các năm 1977, 2000, 2005, 2006, 2007 và 2008. Hoà Th ng nh n m nh r ng Hà N i đã x d ng lá bài S Ông Nh t H nh và hai năm qua dùng chiêu bài “V Ngu n” c a nhóm các S ở Úc Châu, Âu Châu, Canada và Hoa K nh ng t t c đ u that b i.

Đi u đáng chú ý là qua cu c nói chuy n v i bà Katia Bennett, Hoà Th ng đã công khai nói lên m t trái c a lá bài dân ch và nhân quy n mà Hoa K th ng đ a cao. Hy v ng ti ng nói c a Hoà Th ng s làm cho nhi u ng i Vi t ch ng c ng h i ngo i nhìn rõ v n đ h n.

M c đ u m t s website đã đăng toàn văn bài ph ng v n nói trên, tr c khi góp m t vài ý ki n vào nh ng v n đ mà Hoà Th ng Qu ng Đ đã nêu ra, chúng tôi xin m i đ c gi đ c k i m t l n n a ph n Hoà Th ng Qu ng Đ ch trích Hoa K v v n đ dân ch và nhân quy n.

TRÍCH BÀI PH NG V N

Lan: Kính chào Đi i lão Hoà th ng Thích Qu ng Đ . Đ c bi t bà Katia Bennett, Tham tán Chính tr tại tòa Tù ng Lãnh s Hoa K v a đ n vãn an Hoà th ng tại Thanh Minh Thi n vi n, Saigon. Kính xin Hoà th ng hoan h cho thính gi đ c bi t s ki n này và Hoà th ng đã nói gì khi g p g ?

HT Qu ng Đ : Chào cô Lan, lúc 9 gi ngày hôm qua t c ngày 26.2.2009, bà Katia Bennett, Tham tán Chính tr tại tòa Tù ng Lãnh s Hoa K ở Saigon có đ n thăm tôi ở Thanh Minh Thi n vi n. Sau khi chào h i và trao đổi m y câu có tính cách xã giao th ng l , tôi b t đ u ngay vào v n đ chính mà tôi mu n trình bày trong cu c g p g đúng lúc này.

Đó là v n đ i tuyên b c a bà Ngo i Tr ng Hoa K Hillary Clinton tại B c Kinh ngày 21.2.2009, r ng Hoa K s không đ v n đ Dân ch , Nhân quy n gây nh h ng và c n tr b c phát tri n trong m i quan h song ph ng gi a Trung Qu c và Hoa K .

Tôi nói v i bà Bennett r ng, khi tôi nghe i tuyên b y tôi có c m t ng nh ng ng i Vi t Nam th ng nói, b d i gáo n c l nh lên đ u. Nh v y tôi hi u t nay Hoa K s coi v n đ Dân ch , Nhân quy n là th y u trong chính sách ngo i giao, và v n đ kinh t , th ng m i t c v n đ làm ăn đ c đ t lên hàng đ u. Đi u chúng tôi quan ng i là i tuyên b trên đây c a bà Ngo i Tr ng Hillary Clinton không nh ng r t b t i đ i v i nh ng nhà đang tranh đ u cho nhân quy n, dân ch ở Trung Qu c mà còn r t tại h i cho nh ng ng i đang c g ng h t s c mình b t ch p khó khăn, tù ng c, đ a đầy, ngay c m ng s ng, đ u tranh đ v t b gông cùm xi ng xích c a các ch đ đ c tài toàn tr , đ c tài quân phi t ở Vi t Nam, Tây T ng và Mi n Đ i n. B i vì b n ch t các ch đ đ c tài ở đâu cũng gi ng nhau. R i đây các chính quy n phi pháp, tàn b o các n c nói trên s th ng tay đàn áp, b t b , b tù nh ng ng i đ u tranh đòi quy n s ng, quy n làm ng i, t do, dân ch và công b ng xã h i. Vì ch ng còn ch ng ng i nào trên con đ ng áp b c c a h .

Lan: B ch Hoà Th ng, bà Katia Benneth ph n ng ra sao tr c i phê bình c a Hoà th ng?

HT Quố ng Đ : Sau đó thì bà Bennet cũng có c gố ng biế n mình. Bà nói rố ng là B c Kinh bà y cũng có nói nh th , tuyên b nh th . Nhố ng mà trong các cu c h p riêng t , các cu c phố ng v n, bà v n c đ t v n đ dân ch , nhân quy n hàng đ u. Đó là chính sách c a Hoa K , chính sách truy n thố ng c a Hoa K . Và nh t là bà đ a b n Tố ng trình v Nhân quy n trên toàn th gi i trong y có Vi t Nam c a B Ngo i giao m i phát hành hôm qua hôm kia gì đó. Bà có nói đ chố ng mình rố ng tr c sau nh m t, Hoa K v n l y v n đ dân ch và nhân quy n làm căn b n. Trong chính sách ngo i giao thì tôi cũng hi u bà c nói đ biế n mình v y thôi. Ch c còn không th nào làm h n.

Nhố ng tôi có nói v i bà, tôi th a th t tôi th y v n đ y nó h i quan trố ng liên quan đ n ng i Vi t Nam chúng tôi, cho nên tôi nói th thôi. Ch th c ra tôi cũng ý th c rố ng, v n đ dân ch , nhân quy n, t ng i Vi t Nam chúng tôi ph i lo l y. Còn s h tr c a Hoa K , c a Liên Âu, b t c gì b bên ngoài, đó ch là ph thôi. Theo nhà Ph t cái nhân là chính, cái duyên là ph . Tuy nhiên cái ph c n ph i có thì cái chính, cái nhân m i phát triể n đ c. Chố ng h n h t thóc mà v t xuố ng ruố ng thì cũng ph i nh gió, nh n c, nh đ t t t thì nó phát triể n. Thì chúng tôi cũng v y, nhân quy n thì chúng tôi tranh đ u, đòi h i. Nhố ng đ i ch đ đ c tài toàn tr th này r t là khó khăn. N u không có s h tr truy n thông bên ngoài thì không ai biế t đ n. Do đó chúng tôi hy vố ng a Hoa K nói riêng, và các n c dân ch tiên tiể n nói chung trên th gi i, nh t là Liên Âu, h tr chúng tôi. Tôi có nói an i bà nh th , ch bà cũng t ra bu n, vì bà Ngo i Trố ng đã phát bi u r i. Ng i Vi t Nam thì nói s y chân còn đ đ c, s y miố ng khó đ l m! C nhân Vi t Nam hay là Trung Quố c ngày x a cũng th , tr c khi nói ph i u n l i ba l n m i nói là vì th .

TUYÊN B C A BÀ HILLARY CLINTON

Tr c khi lên máy bay t Seoul đi B c Kinh hôm 20.2.2009, Bà Hillary Clinton nói:

"Các chính quy n M liên ti p cũng nh các chính ph Trung Quố c đ u b v n đ nhân quy n khu y đố ng. Chúng ta c n ph i ti p t c gây áp l c. Th nhố ng không nên đ đi u này chi ph i các cu c th o lu n v cu c khố ng hoố ng kinh t th gi i, v biế n đ i khí h u và v an ninh".

Đài RFI c a Pháp ngày 23.2.2009 có ph biế n m t bài đ i đ u đ " u tiên cho kinh t , ngo i trố ng M quên h s nhân quy n", tố ng thu t l i m t bài báo trên t Libération c a Pháp đ i hàng t a «Bà Clinton tán t nh B c Kinh», nh n m nh rố ng Washington m i lo cho món n c a mình đã «quên m t» h s nhân quy n. T Le Figaro cũng nói đ n m t bà Hallary Clinton ra s c quy n rữ Trung Quố c và đã g t qua m t bên v n đ nhân quy n đ có th đ y m nh, m t cách h u hi u h n, s h p tác kinh t gi a hai quố c gia.

Trong bài "Hoa K ch trích TQ v nhân quy n" ph biế n ngày 26.2.2009, đài BBC tố ng thu t rố ng trong chuy n thăm c a bà Clinton t i Trung Quố c, m t s nhân v t ho t đố ng cho nhân quy n đã ch trích bà khi ng i đố ng đ u ngành ngo i giao M không nêu "v n đ nhân quy n" v i gi i ch c Trung Quố c.

Tuy nhiên n B Trố ng Ngo i Giao M nói rố ng bà có các bu i trao đ i ý kiể n thố ng th n v i ng i đố ng nhi m phía Trung Quố c. Báo cáo c a B Ngo i Giao Hoa K nói năm 2008 gi i ch c Trung Quố c đã th c hiể n các v "gi t ng i không nêu lý do, tra t n, ép cung tù nhân, và dùng lao đố ng cố ng b c." Đản áp v văn hóa và tôn giáo tr nên t i t h n, x y ra ch y u t i vùng Tân Cố ng có đông ng i H i giáo sinh số ng. Và vùng Tây Tố ng.

Bài tố ng thu t nói rố ng Hoa K c n ti p t c chính sách ngo i giao m nh m , v a lên tiố ng tr c các v vi ph m nhân quy n, v a yêu c u hành đố ng.

Đ I DI N V I S TH T

V n đ liên h gi a GHPGVNTN và Đố ng CSVN và sau đó "cu c chi n" kéo dài gi a hai bên, chúng tôi đã vi t khá nhi u và đ y đ . Hôm nay chúng tôi ch đ c p đ n chính sách c a Hoa

Kể đời và vận động dân chúng và nhân quyền.

Thật ra, việc t cáo chính sách của Hoa Kỳ về dân chúng và nhân quyền không phải là một chuyện mới mẻ gì. Trong gần 20 năm qua, kể từ khi chiến tranh lạnh chấm dứt và Hoa Kỳ bắt đầu áp dụng chiến thuật “diễn biến hòa bình”, các nhà tranh đấu cho dân chúng và nhân quyền, các nhà phân tích, các dân biểu và nghị sĩ Hoa Kỳ ... đã nhiều lần nêu lên vận động mà Hoà Thượng ng Qu ng Đ đã đề cập đến. Chúng tôi cũng đã nhiều lần nói rõ về vận động này, nhất là trong các bài “Động viên Anh Hai”, “Lời khuyên Anh Hai”, “Anh Hai Cán Bộ”, v.v. Nhưng đa số người Việt chúng ta hay ngại và ngại nói về những vấn đề đang xảy ra trong thời kỳ chiến tranh lạnh, sợ dùng dân chúng và nhân quyền để đánh sập chế độ của ng s n Việt Nam hiện tại, lại phê phán của Hoà Thượng ng Qu ng Đ một lần nữa đòi hỏi chúng ta phải đi diễn và sự thật. Đây là một vận động không đơn giản.

1.- Sự thật ph phàng

Chúng ta nhớ lại, sau khi Thượng Ng Ngo i Giao M Eric G. John thăm Hoà Thượng ng Thích Qu ng Đ tại Việt Nam hôm 12.4.2007, thông tin viên Matt Steinglass của đài VOA đã tường thuật lại lời tuyên bố của ông ta như sau:

“Tôi không biết nên chờ đợi bất cứ hình thức nào khi đi gặp ông Thích Qu ng Đ. Chắc chắn là chúng tôi đã lái xe thẳng vào khuôn viên thiền viện.”

“Các nhà ngoại giao Hoa Kỳ đang ý rằng từ do tôn giáo ở Việt Nam không hoàn chỉnh. Theo luật, mọi tổ chức tôn giáo phải đăng ký với nhà nước. Nhưng đời và đa số người Việt, Việt Nam đang được tổ do tôn giáo nhiều hơn...”

Ông nói tiếp: “Chúng ta đã thấy các biến chuyển đáng kể. Tôi nghĩ rằng là có tiến bộ về từ do tôn giáo ở Việt Nam”.

Ông cho biết: “Hoa Kỳ sẽ tiếp tục khuyến khích Việt Nam cho phép có từ do tôn giáo nhiều hơn. Nhưng, Hoa Kỳ sẽ không quan tâm đến lời kêu gọi của Hoà Thượng ng Thích Qu ng Đ để ngừng dùng những mối như một cái cớ để thúc đẩy Cộng sản Việt Nam cải thiện hơn về các vận động nhân quyền.”

Sau đó, thông tin viên Matt Steinglass còn đá giò lái GHPGVNTN: “Giáo hội được thành lập ở Nam Việt Nam vào năm 1964. Khi đó, giáo hội phải đến Hoa Kỳ can thiệp vào cuộc chiến tranh ở Việt Nam và đã tiếp tục nhiều cuộc biểu tình lớn chống M.”

Tuy nhiên, báo rằng Hoa Kỳ quan tâm đến vận động những vận động dân chúng và nhân quyền cũng không hoàn toàn đúng vì hai vận động đi song song với nhau. Thật ra, Hoa Kỳ đã dùng chiêu bài dân chúng và nhân quyền để làm áp lực về những vấn đề khác, nhưng Hoa Kỳ cũng chờ đợi xây dựng dần dần dân chúng và nhân quyền ở quốc gia để tác động hỗ trợ cho việc phát triển kinh doanh.

2.- Chép nh nh “mô thức xám xịt”

Từ ngày của nh c i: Bà của Ngo i Tr ng Hoa Kỳ Condoleezza Rice đã tiếp tục thúc giục của Mi n Đ n n B c Hàn noi g ng Việt Nam (The American Secretary of State, Condoleezza Rice urged Burma and North Korea to follow the example set by Vietnam). Hôm 27.11.2007, ông Ibrahim Gambari, Đ i S Đ c M nh Toàn Quyền của Liên Hiệp Quốc lại thúc giục Việt Nam tiếp tay trong các nỗ lực quốc tế nhằm giải quyết cuộc khủng hoảng chính trị tại Mi n Đ n! Sau đó, trong cuộc vi ng thăm Hà N i ngày 3.3.2008, Tr Lý Ngo i Tr ng Hoa Kỳ Christopher Hill lại tuyên bố B c Hàn và nhiều nước khác có thể học hỏi từ bài học quý giá tại Việt Nam. Ông nói:

“Tôi không rõ B c Tri u Tiên có hay kinh nghiệm của Việt Nam hay không, nhất là kinh nghiệm phát triển kinh tế. Thật ra, tôi rất mong học hỏi câu hỏi đó vì trong 5 năm gần đây Việt Nam đã có những tiến bộ đáng kể.”

Nh chúng tôi đã nói, s dĩ các nhà lãnh đ o Hoa K thúc gi c Mi n Đi n và B c Hàn nói g ng (example) c a Vi t Nam vì theo h Vi t Nam đã h i đ ba y u t sau đây đ có th giao th ng b n v ng: (1) Đ n tuy t v i quá kh , (2) n đ nh tình hình và (3) phát tri n kinh t . Khi mu n l p quan h th ng m i v i b t c n c nào, Hoa K th ng làm áp l c đòi n c đó ph i n i r ng dân ch và nhân quy n đ n m c nào đó đ v i c giao th ng có th phát tri n đ c.

Các nhà phân tích cho r ng trong m t n c ch m ti n, trình đ dân trí còn th p, m t ch đ đ c tài theo “mô th c xám x p”, t c 30% dân ch và 70% đ c tài, ch đ c đó có th t n t i đ c. Trái l i, n u ti n t i “mô th c ng x p”, t c 50% đ c tài và 50% dân ch , tình tr ng b t n r t đ x y ra và ch đ đó s m mu n g i r i cũng s p đ . C ng S n Trung Qu c và Vi t Nam bi t r t rõ đ i u đó, nên đ b o v ch đ , h không bao gi cho phép v t qua “mô th c xám x p”, dù b áp l c.

Chúng ta không ng c nhiên khi th y nhà c m quy n CSVN tìm m i cách đ phân hoá hay ngăn ch n không cho GHPGVNTH ho t đ ng trong n c vì s giáo h i này s gây b t n cho ch đ nh d i th i VNCH.

Hôm 9.3.2009, trong bài di n văn đ c t i phiên h p c a Qu c H i Nhân Dân Trung Qu c, ông Ngô Bang Qu c, Ch T ch Qu c H i, tuyên b :

"Chúng ta ph i h c h i t thành công c a t t c các n n văn hóa. Tuy nhiên, chúng ta s không bao gi đ n gi n ch đi sao chép h th ng c a các n c ph ng Tây hay đ a ra m t h th ng đa đ ng luân phiên n m quy n".

Ch c ch n các nhà đ u t s không bao gi đ u t vào m t qu c gia sáng đing công, chi u bi u tình, ngày hôm sau đ o chánh... nh tình tr ng c a mi n Nam Vi t Nam sau năm 1963. Các nhà kinh t nói r ng đ u t vào m t tình tr ng nh th ch ng khác chi “chùm hai chân nh y vào bóng t i”.

Trong th c t rõ ràng là Hoa K đã đ ng ý “mô th c xám x p” có th giúp cho v i c phát tri n kinh doanh n đ nh, nên đã bi n h cho c Đ ng C ng S n Trung Qu c l n Vi t Nam, và kêu g i B c Hàn và Mi n Đi n noi g ng Vi t Nam.

Cũng vì ch p nh n “mô th c xám x p”, các c ng qu c đang đ khá nhi u ti n c a vào Vi t Nam v i hy v ng bi n Vi t Nam thành m t đ u c u phát tri n kinh doanh Đông Nam Á. H ti p t c tăng vi n tr ODA (Official Development Assistance), t c vi n tr phát tri n cho Vi t Nam, và đ y m nh các ch ng trình xây d ng h t ng.

V n ODA dành cho Vi t Nam liên t c tăng lên, t 4,45 t USD cam k t cho năm 2007 lên 5,426 t USD cho 2008. Ngân Hàng Phát Tri n Á Châu (ADB) đ ng đ u danh sách các t ch c tài tr cho Vi t Nam, v i 1,35 t USD, chi m 25% t ng s cam k t năm 2008. Chi u 5.12.2008 m c cam k t ODA đ c nhóm các nhà tài tr qu c t quy t đ nh dành cho Vi t Nam trong năm 2009 là 5,014 t USD, th p h n m c cam k t năm 2008 là 8%, vì tình hình kinh t th gi i đang suy thoái, nh ng nh th cũng là quá nhi u.

V i Nh t B n, m c đ u có v PCI, Nh t đã cam k t dành 83 t 200 tri u Yen, t ng đ ng v i 900 USD, cho ch ng trình tr giúp Vi t Nam phát tri n. S ki n này đã làm Nh t tr thành n c c p vi n tr nhi u nh t cho Vi t Nam.

Hoa K và các c ng qu c cũng đang thúc đ y và giúp Vi t Nam hoàn t t đ ng xe l a cao t c xuyên Vi t và xuyên Á đ có th m r ng kinh doanh. Ch riêng tuy n đ ng s t cao t c n i Hà N i v i Sài Gòn dài 1600km đã t n đ n 40 t USD, t ng đ ng GDP c a Vi t Nam trong m t năm.

Ph ng án thi t k đ n đ ng s t t ga Sài Gòn đ n L c Ninh, biên gi i Cambodia, dài 140 km trong tuy n đ ng s t xuyên Á v i phí t n đ c đ trù là 438 tri u USD. Tuy n đ ng s t

xuyên Á này dài 5.500km, bắt đầu từ Côn Minh, Trung Quốc, chảy qua Việt Nam, Cam Bốt, Lào, Miến Điện, Thái Lan, Mã Lai Á và ga cuối cùng ở Singapore. Tuy nhiên đường này do Mã Lai Á khởi xướng vào năm 1995 và đã khởi công hoàn thành vào năm 2015.

Nhìn nhận công trình mà Hoa Kỳ và các công ty quốc đang thực hiện ở Việt Nam, chúng ta có thể tin rằng họ đang tính chuyện làm ăn lâu dài với Việt Nam. Nhật Bản đã viện trợ cho Việt Nam nhiều như thế nhưng ưu tiên chính là lãnh thổ trong tay họ đang ở đây.

DÂN CHỖ PHÂN VỊ KINH DOANH

Khi tìm kiếm chi phí nhân lực “mô hình xám xịt” như đã nói trên, không có nghĩa là Hoa Kỳ và các công ty quốc gia duy trì mãi tình trạng đó. Họ sẽ dùng “diện tích hòa bình” để làm thẳng tay chân, giúp cho việc kinh doanh ngày càng mở rộng.

Muốn thẳng tay chân, công việc đầu tiên là nâng cao đời sống và dân trí của người dân trong nước lên. Nếu mức sống và dân trí như hiện nay còn thấp thì việc duy trì, rất khó thoát ra khỏi “mô hình xám xịt”.

Trong vấn đề quản lý Việt Nam để khai thác mỏ bauxite ở Cao Nguyên, đài BBC đã phỏng vấn thầy giáo Y Long, một thầy giáo dạy cấp ba duy nhất ở M'Nong ở tỉnh Đắk Nông, nơi dự án bauxite sẽ được thực hiện. Theo thầy Y Long người M'Nong chiếm gần 40% dân số Đắk Nông (tổng số dân trong tỉnh khoảng 500.000 người) và sống trên 90% diện tích đất đai của tỉnh. Người M'Nong không nhiều mà lại sống ở vùng núi cao do việc khai thác bauxite sẽ đem lại. Hiện nay việc đào tạo kỹ sư và đào tạo nhân lực cho việc khai thác quặng bauxite thì người địa phương không hề biết gì hết. Người địa phương cũng khó có thể cạnh tranh trong việc kinh doanh mà phải phụ thuộc vào công trình khai thác vì họ quá nghèo và kinh tế thị trường vốn còn là điều xa lạ đối với họ. Có thể thu nhập hàng tháng chỉ tính bằng vài chục đồng, có thể không đủ gạo để ăn. Với họ, tốt nhất là không nên làm. Tôi Hà Nội, người ta mới khám phá ra xã Quên Gianh - Gò Mu thuộc huyện Mộ Đức, cách trung tâm Hà Nội chỉ hơn 50 km về phía tây nam, chỉ có 2 học sinh lớp 6 là cao nhất, 3 học sinh lớp 5, 4 học sinh lớp 3 và lớp 1!

Với mức sống và trình độ dân trí như thế, dân chủ và nhân quyền đối với họ chỉ có một ý nghĩa gì cả.

Các công ty quốc gia tin rằng khi cuộc sống và dân trí của người dân ngày càng được nâng cao, nền dân chủ sẽ được phát triển tốt trong nước, và số vốn này sẽ giúp cho việc phát triển kinh doanh của họ ngày càng tốt đẹp hơn.

Liên Hiệp Quốc và các công ty quốc gia đã thiết lập kế hoạch khởi đầu “xã hội dân sự” ở Việt Nam qua từng giai đoạn. Họ tính rằng việc xây dựng các đoàn thể quần chúng do Đảng CSVN lập ra. Bắt đầu từ đầu năm này, chúng ta không ngạc nhiên khi thấy nhân dân ở Vesak Nhà Nước được tổ chức tại Hà Nội vào tháng 5 năm 2008, ngày 28.5.2008, ông Judd Birdsall – Văn Phòng Tổng Tôn Giáo Quốc Tế - Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, đã tới thăm và làm việc tại Văn Phòng Trung ương GHPGVN, Tổng Giáo Hội Phật Giáo Nhà Nước. Tại cuộc gặp gỡ, ông Judd Birdsall đã bày tỏ sự cảm kích và ngưỡng mộ đối với GHPGVN qua việc tổ chức Đại lễ Phật đản Liên Hiệp Quốc 2008 trong thời gian qua. Ông mong muốn GHPGVN ngày càng phát triển hơn thế nữa, giúp xã hội được thanh bình và hạnh phúc.

Mới nhìn qua, chúng ta cho rằng Hoa Kỳ đang chơi trò bắt cá hai tay, nhưng nhìn vào công trình phát triển “xã hội dân sự” ở Việt Nam, chúng ta thấy Hoa Kỳ và các công ty quốc gia đang thực hiện chính sách “diện tích hòa bình”.

Đôi Sĩ Hoa Kỳ Michael Michalak đã từng nói: “Hai mươi năm sau, chúng ta sẽ không nói Mỹ đã vào Việt Nam để khởi mìn, mà chúng ta sẽ nói rằng hơn 75% thành phần Núi Các Việt Nam là những người đã du hành Mỹ.” Còn ông Aloisi, Phó Đại Sĩ Hoa Kỳ tiên đoán: “Việt Nam có thể

trong l trình c a ch đ dân ch đã đ ng trong 15 hay 20 năm t i”!

Các nhà phân tích cho r ng s c tính c a ông Aloisi h i quá l c quan.

Tr c đây, Đ i Hàn và Đài Loan là hai n c ch ng c ng hàng đ u Á Châu, luôn sát cánh v i VNCH. Nh ng khi Hoa K t b chi n tranh l nh và thay th b ng chi n đ ch “di n bi n hoà bình”, c hai n c này đã đi theo, và có khi còn qua m t Hoa K , nh v y hai n c này đã bi n thành hai con r ng Á Châu.

Các nhà phân tích l u ý r ng cái g nh n i gi a phát tri n kinh t và dân ch không ph i luôn luôn là đ i u t t y u. Nhi u ch đ đ c tài cho th y r ng h có th làm cho đ t n c phát tri n kinh t nh ng v n dìm đ c dân ch . Tr ng h p c a Trung Qu c là m t thí đ di n hình.

Nh ng các chuyên gia M tin t ng r ng th h t i do h ào t o s làm thay đ i.

VAI TRÒ C A TRUY N THÔNG

Trong b t c ch đ nào, k c t i Hoa K , lúc nào cũng c n có nh ng ý ki n khác bi t đ c đ a ra đ thúc đ y ch đ ph i xét l i các ch tr ng và hành đ ng c a mình, nh n ra nh ng sai l m và s a ch a. Khi ti ng nói trong n c b gi i h n, ti ng nói t bên ngoài r t c n thi t. Nh ng đ i u quan tr ng là ph i nghi n c u t ng t n nh ng v n đ mu n ch trích hay góp ý đ có th đ i m trúng “huy t” m i có tác đ ng. N u ch đánh kh i kh i, đánh đ a trên h c u, l p l u n m t chi u hay ch đánh đ th a m n lòng thù h n..., ch c ch n s không có tác đ ng gì. Hi n nay có ba c quan truy n thông Vi t ng qu c t đã đóng góp r t nhi u vào vi c làm thay đ i l i suy t và hành đ ng c a ng i dân trong n c, k c các đ ng viên và viên ch c chính quy n, đó là đài BBC, đài RFI và đài RFA. Nh ng c quan này đã dùng nh ng tin t c chính xác và nh ng quan đ i m khác nhau c a các chuyên gia đ giúp ng i dân cũng nh chính quy n trong n c suy nghĩ v nh ng gì đã hay đang x y ra. Chúng tôi tin r ng đây là m t ph ng cách t t đ nâng cao dân trí và đ i m i đ t n c.

(10.3.2009)